

BON-XIII.4242.2.2024

Protokół z trzydziestego pierwszego posiedzenia Zespołu do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, które odbyło się w dniu 19 grudnia 2024 r. w MRPiPS w formule stacjonarnej

Trzydzieste pierwsze posiedzenie Zespołu do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych odbyło się 19 grudnia 2024 roku pod przewodnictwem Pana Ministra Łukasza Krasonia.

W spotkaniu wzięło udział 30 przedstawicieli ministerstw oraz przedstawicieli Ministrów do Spraw Równości, Polityki Senioralnej i Społeczeństwa Obywatelskiego wspierających Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w pełnieniu funkcji mechanizmu koordynacji, o którym mowa w art. 33 ust. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z agendą posiedzenie miało następujący przebieg:

1. Otwarcie posiedzenia i powitanie przedstawicieli przez Przewodniczącego Zespołu Pełnomocnika Rządu ds Osób Niepełnosprawnych, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Łukasza Krasonia oraz Zastępców Przewodniczącego Zespołu: Dyrektora Monikę Rusin i Zastępcę Dyrektora Piotra Cieszewskiego w Biurze Pełnomocnika Rządu ds Osób Niepełnosprawnych.

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych wraz z końcowymi uwagami Komitetu ONZ ds Praw Osób Niepełnosprawnych wskazują czy są realizowane działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami czy jest stagnacja, nie tylko w kontekście konieczności złożenia kolejnego sprawozdania z wdrażania Konwencji przez Polskę w 2026r. przed Komitetem ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych. Dużo udało się zrealizować dzięki współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości w ramach Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, w którym uczestniczy również Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dostęp do wsparcia prawnego, zastąpienie ubezwłasnowolnienia wspomaganym podejmowaniem decyzji w odniesieniu do art. 19 zwiększenie niezależnego życia osób niepełnosprawnych. Mamy szansę aby raport był przychylny. Należy zastanowić się co zostało zrobione od czasu złożenia poprzedniego sprawozdania w 2018r., co zostało poprawione np. w zakresie likwidacji ubezwłasnowolnienia w ramach prac Zespołu ds. zastąpienia ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji, w temacie asystencji osobistej poprzez systemowe uregulowanie dostępu do tej formy wsparcia i przygotowanie ustawy o asystencji osobistej niezbędnej do realizacji prawa do niezależnego życia, która została wpisana do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów czy w kwestii zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami poprzez wzrost wskaźnika zatrudnienia. Temat niepełnosprawności dotyczy każdego ministerstwa.

2. Wręczenie powołań nowym członkom Zespołu i ich stałym zastępcom

3. Przedstawienie projektu planu prac Zespołu wraz z proponowanymi tematami na kolejne posiedzenia:

Pełnomocnik wskazał na konieczność przeglądu działań zapisanych w Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, których koordynatorami są poszczególne ministerstwa i KPRM, w odniesieniu do planów na kolejne lata. Konieczna jest rewizja zapisów Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, pod kątem obszarów Ministerstw i wprowadzenia zmian. Poruszono także kwestie związane z rozpoczynającą się Prezydencją Polski w Radzie Unii Europejskiej - wykorzystanie mediów do budowania wizerunku osób z niepełnosprawnościami; zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami czy dostępność.

4. Dyskusja nad projektem planu prac Zespołu

Ze strony członków Zespołu zostały poruszone poniższe zagadnienia:

Ministerstwo Finansów, koordynator dostępności pani Elwira Banaszek odniosła się do kwestii związanych z dostępnością transportu; Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej Z-ca Dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, Pan Przemysław Herman odniósł się do art. 9 Konwencji informując, że w zakresie dostępności nastąpiła duża zmiana. Pan P. Herman w nawiązaniu do tematów kolejnych spotkań zaproponował aby w pierwszej kolejności dokonać inwentaryzacji problemów i wyzwań, co poszczególne resorty mogą podjąć w szerszym horyzoncie czasowym. Następnie w kontekście wdrażania Konwencji, należy systematycznie wymieniać się informacjami poprzez „tour de table” na początku każdego spotkania Zespołu. Wspólne szukanie rozwiązań metodą mniejszych kroków, stawianie na bardziej realistyczne cele ma szansę na efektywność. W trakcie spotkania zwrócił uwagę na dostępność danych na stronie otwarte dane, które można przejrzeć pod kątem wskaźników. Przewodniczący Zespołu Pan Łukasz Krasoń potwierdził, że jest to słuszny kierunek.

Ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Pani Anna Rutz Pełnomocniczka Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego ds wsparcia uczelni w zwiększaniu dostępności kształcenia dla osób niepełnosprawnych, poruszyła kwestie związane z dostępnością transportu autokarowego, publicznego oraz problemem dojazdu niepełnosprawnych studentów na zajęcia. Zwróciła uwagę na to, że dostępność dotyczy nie tylko osób z niepełnosprawnością, ale również osobom czasowo chorym czy seniorom w wieku 65 i więcej lat. Accessibility i availability powinny być rozpoznawalnym hasłem. Pani A. Rutz zgłosiła chęć współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej w identyfikacji miejsc niedostępnych.

Pan Krzysztof Dobies Szef Gabinetu Politycznego z Ministerstwa Sprawiedliwości poruszył temat związany ze społecznym odbiorem i postrzeganiem niepełnosprawności. Wskazał na wysokie standardy pracy organizacji pozarządowych, z których wiedzy można i należy korzystać. Na ogromną wiedzę praktyków z organizacji pozarządowych i konieczność zapraszania ich na kolejne spotkania wskazała również Pani Małgorzata Getlich z Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

5. Sprawy różne, w tym ustalenie następnego terminu i tematu posiedzenia:

Na prośbę Pana Ministra Pani Anna Iwańczyk (BON MRPiPS) poinformowała, że zostanie wysłana do członków zespołu informacja z terminem kolejnego spotkania Zespołu ds. Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych. Poprosiła także o przesłanie na tydzień przed kolejnym spotkaniem informacji o wskaźniku zatrudnienia w resortach; analizy pod kątem uwag Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych z wdrażania Konwencji oraz realizacji Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030; dostępności danych dot. realizowanych programów na rzecz osób niepełnosprawnych w rozbiciu na wiek, płeć i ew. rodzaj schorzenia powodującego niepełnosprawności - chodzi o dane zbiorcze (np. z Ministerstwa Zdrowia dane ile osób niepełnosprawnych jest wśród pacjentów; Ministerstwo Sprawiedliwości ile spraw dot. ubezwłasnowolnienia osób niepełnosprawnych; Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ile osób z niepełnosprawnościami przystępuje do studiów).

Na kolejne spotkanie przedstawiciele resortów zobowiązani są do przeglądu tematów dotyczących osób z niepełnosprawnościami, za które odpowiadają poszczególni ministrowie. Każde posiedzenie będzie rozpoczynało się wymianą informacji poprzez wskazanie tego, co zostało zrobione, jak również problemów i sposobów ich rozwiązania.

Na następne spotkanie każdy resort wraz z KPRM ma podać wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w świetle wiodących tematów dotyczących osób z niepełnosprawnościami na czas Prezydentury Polski w Radzie UE (I półrocze 2025) jak podnoszenie świadomości społeczeństwa, wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych, dostępność. Każde Ministerstwo, również przedstawiciele KPRM mają podać stan realizacji zaleceń dla Polski wskazanych przez Komitet ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych w 2018 roku, po obronie przez Polskę w Genewie I sprawozdania z wykonywania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (tzw. uwag końcowych) przed kolejnymi połączonymi sprawozdaniami w 2026 roku; przegląd uwag Komitetu ONZ ds. Osób Niepełnosprawnych i działań resortów w świetle przyszłego sprawozdania z wykonywania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych przed Komitetem i określenie realnych priorytetów do realizacji.

Członkowie zespołu zaprezentują stan realizacji działań określonych w Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 oraz poziom realizacji wskaźników dla poszczególnych priorytetów (jakie mają zostać osiągnięte w 2025 roku, jakie wartości pośrednie od 2018 roku). Konieczny jest przegląd działań przypisanych Ministerstwu i KPRM w Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 oraz wskazanie co nie jest realizowane i dlaczego oraz co, kiedy i jakie wskaźniki zostaną zrealizowane. Członkowie zespołu mają sprawdzić dostępność danych statystycznych dotyczących osób z niepełnosprawnościami i realizacji ich praw zgodnie z Konwencją oraz podanie ich rodzaju i źródeł (jeśli to możliwe – w podziale na płeć i wiek, poziom terytorialny – kraj, województwo, powiat, gmina) w odniesieniu do dotychczasowej sprawozdawczości na potrzeby Karty Praw Osób Niepełnosprawnych, Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 czy Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Na posiedzeniu zaplanowano, że spotkania będą się odbywały co 2 miesiące. Najbliższe posiedzenie odbędzie się w połowie lutego 2025 – wstępnie 10.02.2025r. Pani Małgorzata

Getlich Z-ca Dyrektora z Departamentu Architektury, Budownictwa i Geodezji Ministerstwa Rozwoju i Technologii poprosiła o ustalenie terminu kolejnego spotkania w taki sposób aby nie kolidowało z terminem targów budowlanych BUDMA.

Wiodący temat kolejnego spotkania to transport kolejowy dostępny dla osób z niepełnosprawnościami, w tym dostępność dworców. Przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury przygotowują prezentację w tym zakresie. Na kolejne posiedzenie zaproszeni mają zostać przedstawiciele UTK, PKP oraz Fundacji Integracja. W korespondencji mailowej odnośnie kolejnego spotkania przekazane zostaną pomocne linki i materiały.

6. Podsumowanie i zakończenie posiedzenia

Z wyrazami szacunku

Łukasz Krasoń

Przewodniczący Zespołu do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych,

Pełnomocnik Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych
w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Załączniki:

1. Agenda spotkania
2. Lista obecności